

26. november on kodanikupäev
Tundkem sel päeval uhkust oma maa, linna ja kodu üle!

www.tallinn.ee/kesklinn

25. november 2011

Kesklinna Sõnumid

Lühidalt

Jõulupuu jõudis Raekoja platsile

17. novembri õhtul jõudis linna esindusjõulupuu Tallinna Raekoja platsile.

Jõulupuu Raekoja platsil.

Harjumaal Kuusalu vallas Hirvli külas kasvanud 24 meetri kõrguse kuusehiiglase transportis kohale Tallinna Kesklinna Valitsuse poolt väljakuulutatud hanke võitnud OÜ Kesklinna Pargid, kes on sama tööd teinud juba mitmel aastal. Sponsorluse korras andis kuuseveoks suure treileri Jõulumehega roolis Hansatrans OÜ.

Kuuse transportimist ja ülespanekut juhtiva OÜ Kesklinna Pargid juhatase liikme Silver Kallase sõnul on kuusehiid eriti kohev ning seepärast võttis puu teekonnaks ettevalmistamine plaanitud rohkem aega. "Kaalub kuusk aukartustäratava 4,5 tonni," lisas Kallas.

Valgustus lülitatakse kuusel sisse pärast esimese advendiküünla süttamist ühehommel, 27. novembril. Traditsiooniliselt süütavad Raekoja platsi jõulupuul esimese advendiküünla ja esinevad tervituskõnega Tallinna linnapea Edgar Savisaar ja Tallinna praost Jaan Tammsalu, kell 14.00 algaval pidulikul üritusel laulavad Tallinna praostkonna Jaani, Kaarli, Püha Vaimu, Peeteli, Toomkoguduse, Nõmme Rahu, Viimsi ja Saksa koguduste koorid.

Kesklinna Sõnumid

Väljaandja

Tallinna Kesklinna Valitsus

Trükki toimetanud

OÜ Meedium

Reklaam

tel: 660 1641

e-post: reklaam@ajakiriyks.ee

Koos oleme tugevad.

26. novembril tähistatakse kodanikupäeva

Homme tähistatakse Eesti Vabariigis kodanikupäeva. 26. novembril 1918. aastal andis Maanõukogu välja määruse Eesti kodakondsuse kohta, millest sai noore Eesti riigi esimene kodakondsusseadus. Eesti kodakondsus lähtub õiguslikust järjepidevusest.

Praegune Eesti riik on 1918. aastal rajatud Eesti Vabariigi õigusjärglane. Sama põhimõtte kehtib kodakondsuse suhtes ning seepärast jõustati 1992. aastal okupatsioonieelne 1938. aasta kodakondsuse seadus. Kodanikupäeva hakkasime tähistama 1998. aastast ning see on pühendatud Eesti kodanikule, tema õigustele ja kohustustele. Eesmärgiks on teadvustada kodanikustaatus ja ühtlasi tõsta kodanikuuhkust. See päev tuleb meile meelde, et riigi oluline tunnus on kodanikkond, kes asub riigi maa-alal ning allub seal kehtestatud seadustele. Mida aktiivsemad on kodanikud, seda tugevamana püsib riiklus ning selgema ühiskonna arengusihid ja eesmärgid.

Eestis liigume avatud kodanikuühiskonna poole, kus üha suurema kaalu omandavad kohalikud omavalitsused ning nendega tihedas koostöös olevad omaalgatuslikud seltsid ning mittetulundusühingud. Kodanikuühiskonna väärtusi hindab iga inimene oma toekspidamis-

test ja hoiakutest lähtudes, sest kodanikuühiskond tähendab eelkõige õigust vabale eneseväljendusele ning arvamuste paljususele.

Aktiivsele kodanikule on äärmiselt oluline võimalus oma riigi, kodulinna või kodutäna arengutes kaasa rääkida, sest tema jaoks ei lõpe kodu mitte välisriikidega. Just vastutus oma lähedaste, hõimlaste ja naabrite käekäigu eest innustab kodanikke ühinema asumiseltsidesse, võtma sõna erinevais meediaväljaannetes, pöörduma arupärimistega saadikute ning ametnike poole. Tänu vastutustundlikele kodanikele püsib avalik huvifoon, mis sunnib ka mugandunuma ametniku tööle, poliitiku aga mõtlema tõsiasjale, et ilusad lubadused tuleb kunagi ka teostada.

Kodanikupäeval mõtleme väljakutsetele, mis kaasnevad avatud maailmaga. Meil kõigil on võimalus otsida kergemat äraolemist ja suuremat teenistust, pühkida sünnimaa tolm jalgelt ning alustada uut elu kaugel kodust – see on ah-

vatlus, mis viinud paljud maarjamaast eemale. Sageli selgub juba võõrsil olles, et virvatuled on osutunud petlikuks, et kõikjal tuleb igapäevase leiva nimel kõvasti pingutada. Eestist on viimastel aastatel lahkunud tuhandeid inimesi koos perega välismaale, veelgi enam on neid, kes otsivad raja tagant ajutist tööd. Nii võõrdutakse oma maast ja siinsetest probleemidest, elatakse üks päev korraga, ilma pikema perspektiivita. See on kodanikutunde hääbumine, millele homsel kodanikupäeval tuleb samuti tähelepanu juhtida. Me elame vaid korra ning ärgem siis laskem end magusa elu müüdiil vaesestada. Täisverelisse ellu kuuluvad ka mured ning võitlus, pettumused ja kannatused. Osakem oma maa kodanikena ka raskustest üle saada, hoidagem tugevusest, ärapanekuviirusest, mis kergelt nakatab, labasustest, millesse kollane meedia meid uputada üritab. Jäägem iseenesteks – Eesti riigi kodanikeks, kes valutavad südant oma maa ja rahva saatuse pärast!

Lühidalt

Kesklinna valitsus nüüd ka Facebookis

Tallinna Kesklinna Valitsuse tööde ja tegemiste vastu huvi tundvatel linlastel on nüüdsest lisaks linnaosa kodulehele võimalik saada infot ka Facebookist, vaadata linnaosa elu kajastavaid fotosid, suhelda ametnikega ning kommenteerida uudiseid.

Tallinna Kesklinna vanema Mihhail Korbil sõnul avati suhtlusportaaliks konto selleks, et avardada aktiivsete linlaste võimalusi omavalitsusega suhtlemisel ning informatsiooni vahendamisel. "Loodame, et meie Facebooki kontole lisandub kesklinlaste hulgast rohkelt sõpru ning suhtlusportaalil võimalused tagavad parema koostöö linnaosa elanikega," lisas Korb. "Kesklinna valitsuse Facebooki konto on hea töövahend ettevõtjatele, erinevate seltside liikmetele ning kindlasti ka ajakirjanikele," arwab linnaosa vanem.

Tallinna Kesklinna Valitsuse Facebooki konto asub aadressil <https://www.facebook.com/pages/Tallinna-Kesklinna-Valitsus/225617150834794>.

Tallinna Kesklinna Valitsuse ja Eesti Jalgpalliliidu koostöö

10. novembril allkirjastasid Tallinna Kesklinna vanem Mihhail Korb ja Eesti Jalgpalliliidu president Aivar Pohiak lepingu korraldamaks 11. novembril Eesti ja Iirimaa vahelise mängu ülekannet Vabaduse väljaku suurel ekraanil.

Lepingu allkirjastamine.

Lisaks arutati edasist koostööd ning vaagiti võimalusi spordiala populariseerimiseks linnaosa koolides. Pooled ilmutasid valmidust jätkata selleteemalisi konsultatsioone.

Rahulikku advendiaega!

27. novembril kell 14.00 süütavad Raekoja platsi jõulupuul I. advendiküünla Tallinna linnapea Edgar Savisaar, Tallinna praost Jaan Tammsalu ja Tallinna Kesklinna vanem Mihhail Korb.

Juhtkiri

Kodanikutunne algab kodust

Mihhail Korb

Tallinna Kesklinna vanem

Homme, 26. novembril pühitseme kodanikupäeva.

See on päev meile kõigile, kes peame kalliks oma kodu ning mõistame, et peale õiguste on meil ka kohustused oma maa, linna, pere ja lähedaste ees. Kodanikupäev tuleb meelde, et tõeline demokraatia algab kodanikuühiskonnast, kus üha rohkem on sõnaõigust erinevatel ühendustel ning seltsidel, mis koondavad endasse elanikkonna aktiivsema osa.

Tänastes Kesklinna Sõnumites oleme andnud sõna kolmele tegusale asumiseltsile, kuhu kuuluvad kesklinnased tahavad kaasa rääkida oma kodupaiga arenguid puudutavates otsustes, leida lahendusi probleemidele, millele nende kodu- ja naabertänavate elanikud rinnutsi seisavad. Uue-Maailma, Vanalinna ja Kadrioru seltsid on oma piirkonna elanike jaoks omandanud vaieldamatu autoriteedi. Uue-Maailma Seltsi tänavafestivalid on muutunud üritusteks, millele oma asumis rahva kõrval leiab üha enam teed ka huvilisi mujalt Tallinnast ja kaugemaltki. Seltsi tegevus on eeskujuks teistele asumiseltsidele ning kodanikuühiskonna kooliks meile kõigile. Vanalinna Selts on alustanud võitlust üha lärmakamaks muutuva linnasüdame elanike õiguste eest. Selles püüab linnaosavalitsus neid igati toetada. Kadrioru Seltsi unistuseks on taastada trammi number 3 normaalne sõidugraafik, viia elamute kõrval tossavad turismibussid ühtsesse parklasse ning rahustada kitsaste tänavatega parklennakut läbivat transiitliiklust.

Tallinna Kesklinna Valitsus soovib seltsidega arendada vastastikku kasulikku koostööd, leida omavalitsuse ja seltside püüdlustes ühisosa, millele saame üksteisele kasulikud olla. Me näeme seltsides häid partnereid, kellel on omavalitsusele kindel, kodanikutundest kantud sõnum. Soovin asumiseltsidele edu ja kinnitan, et meie head suhted arenevad tõusvas joones.

Tänaste Kesklinna Sõnumite vahelt leiate ka küsitluse, kus ootame Teie hinnanguid linnaosavalitsuse tööle ning linnaosas pakutavatele teenustele ning Kesklinna olukorrale laiemalt. Küsimustele võib vastata anonüümselt, ent neilt, kes soovivad saada pileteid Vana Baskini Teatri etendustele, palume lisada ka oma kontaktandmed. Küsimustikule vastates käitute tõeliste kodanikena, kes osalevad kodulinnaosa puudutavate otsuste vastuvõtmisel. Olen ikka pidanud oluliseks inimeste arvamust ning joondunud oma töös nõuannete ja tähelepanekute järgi, mida minuga jagate.

Ukse ees on jõulud, kauneim perekeskne püha aastast. Juba 17. novembril püstitasime Raekoja platsile linna keskse jõulupuu. Harjumaal Kuusalu vallas Hirvli külas kasvanud kuusehiiglane transportis Raekoja platsile OÜ Kesklinna Pargid, sponsori korras andis kuuseveoks suure treileri koos Jõulumehest juhiga Hansatrans OÜ. Esinduskuuse linna toomine on iga-aastane jõulueelne pidulik toiming ning hea, kui selle teostajal on piisav varasem kogemus.

Kuuske hakkab ehitama 80 LED lambiketti 9600 tulukese ja 15 komplekti lumepallvalguste kokku 300 valguspunktiga. Kuuse latva kaunistab kolme valgusketiga ladvatäht. Valgustus lülitatakse kuusel sisse pärast esimese adventiküünla süütamist pühapäeval, 27. novembril.

Nädalavahetusel alustab tööd ka Jõuluturg. Ostjaid, uudistajaid ja kultuuriprogrammi nautijaid ootame Raekoja platsi Jõuluturule alates 26. novembrist kuni 8. jaanuarini iga päev kella kümnest hommikul seitsmeni õhtul. Reedel, laupäeval ja pühapäeval saab turul nautida mitmekesist kultuuriprogrammi. Esinevad nii tunnustatud artistid kui ka asjaarmastajad ning põnevaid ettevõtmisi jagub kogu perele. Muidugi on kohal ka Jõulu-vana, kes kõigile lastele, kel jõulusalmid peas, kinke jagab. Jõuluvana maja kõrval aedikus puhkavad pikast teekonnast jalgu põhjapõdrad, kellega lapsed võivad ka lähemat tutvust teha. Saatsin kõigile Kesklinna elanikele kutse külastada Jõuluturgu. Selle kutsega on võimalik kolmest linnaosa vapiga tähistatud müügikohtast saada klaas glögi, tass kohvi või kakaod poole hinnaga. Alaku jõuluaeg meile rõõmsalt!

Kesklinna tondilossid

Kõige rohkem komplimente on Tallinna külalistelt pälvitud meie vanalinn ja kaunid naised. Ütleme siis, et kui naised on meil kõik kaunid, ilma ühegi erandita, siis vanalinna ilu rikuvad nn tondilossid – omaniku poolt hooletusse jäetud majad, mis mõjuvad nagu katkised hambatüükad kaunitari naeratavas suus.

Maimu Berg

Tallinna Kesklinna Halduskogu esinaine

Võib-olla turist, kes Toompealt suurepäraseid panoraame imetleb, õhinal poodleb või Raekoja platsil Euroopa üht kallimat õlut mekib, neid alati ei märkagi, aga ega meie linn pea eeskätt turistidele mõeldud olema – ikka kõigepealt meile endile. Ja meid häirivad mahajäetud kolemajad küll. Paraku on Eesti seadusandlus omanike suhtes leebe ning näiteks sundvõõrandamine on selles nii keeruliseks tehtud, et jääb vaid imetleda ja miks mitte ka haletseda neid, kes julgevad sundvõõrandamise tee ette võtta.

Ometi on Tallinna Kesklinna Valitsus nüüd alustanud “sõjakäiku” Tallinna

vanalinna tondilosside vastu ning kui ikka meeldetuletused ja hoiatused ja suhteliselt väikesed trahvid ei aita, tuleb kasutusele võtta karmimad meetmed kuni sundvõõrandamiseni välja. Aktsiooni eesotsas seisab uus Kesklinna vanem Mihhail Korb, kellel ei ole mingeid illusioone ettevõtetud ülesande kohta – raske saab olema, aga teist võimalust kahtjaks eriti polegi.

Tondilosside küsimus on nii Kesklinna valitsuses kui ka halduskogus juba pikemalt üleval olnud, nii et aeg ongi asjaga edasi minna. 8. novembri halduskogus teavitas Korb oma ettevõtmisest ka halduskogu liikmeid, leides neilt elavat vastukaja ja heakskiitu sellele ideele ning lubades halduskogu asjade käigust aeg-ajalt, kohe, kui midagi olulisemat juhtub, teavitada. Eks siis hoiame kursis ka meie lugejaid. Küllap saabki põnev olema jälgida, mis saab edasi, on ju vanalinn meile kõigile oluline ja seal toimuv ei tohiks ühtki tallinlast ükskõiksuseks jätta. Oleks hea, kui saaksime teada ka meie lugejate arvamus Tallinna keslinna ja eeskätt vanalinna mahajäetud majade võimaliku saatuse kohta. Endal

on küll valus vaadata, kuidas omal ajal hooletusse jätetud ja armastusega ehitatud kaunid majad lagunevad, kasutult seisavad, ukсед räpakalt suletud ja aknaavad kinni löödud. Ikka mõtlen mõnest sellisest majast möödudes, kuidas kunagi rõõmustati, kui see maja valmis sai, kui palju pakkus ta peavarju ja soojust neile, kes seal omal ajal elasid, ning silmarõõmu neile, kes seda maja uue ja kaunina nägid. See on otsekui oma elutöö teinud vanuri hooletusse jätmine, mida ei tohiks miski õigustada.

Omanikel paistab aga jätkuvat küllalt argumente oma käitumise õigustamiseks ja oma suurtest õigustest on nad ka täiesti teadlikud. Samas ei ole tühjad majad mitte ainult inetud, vaid ka ohuks naabermajadele, sest alatasa tekib neis tulekahjusid ja sanitaarses mõttes on need majad lausa skandaalsed.

Pikk ja vaevaline sundvõõrandamise protsess seisab ees, küllap tuleb Kesklinna juhtidel kohtuteedki tallata. Aga maju lihtsalt edasi laguneda lasta, kätkest oodata, kuni need üksteise järele maha põlevad või kokku kukuvad, on küll lihtsam, kuid väga vastutustundetud.

Ülemiste rismiku ehitus häirib liiklust Peterburi teel

Tallinna liikluse ühe olulisema sõlmpunkti, Ülemiste rismiku ehitustööde järg jõudis külmade ilmade saabudes niikaugele, et 20. novembrist suleti liiklus Peterburi tee lõigul Tartu maanteest Majaka tänavani. Kevadeni saab seal veel kummaski suunas ühte sõidurada kasutada, kuid siis neelab tee-ehitus needki ning kasutada tuleb võimalikke ümbersõite.

Taavi Aas

Tallinna abilinnapea

Artikli ilmumise ajaks on esimesed vastused selja taga. Oleme Raepressi vahendusel teetöödest laialt teada andnud. Sellest on kirjutatud uudisteportaalides, räägitud raadios ja televisiooris. Siiski pingestab Peterburi tee sulgemine terve piirkonna, sealhulgas keslinna liiklust ja esimestel nädalatel on oodata suuri ummikuid. Õnneks avanes möödunud nädala lõpus liiklusele renoveeritud Pallasti tänava lõik ning ümbersõiduks saab kasutada Majaka tänavat. Võimalusel võiksid autojuhid oma sõidud suunata ka

Gonsiori tänava kaudu Laagna tee või kasutada Suur-Sõjamäe tänavat ja Smuuli tee viadukti. Samuti on võimalus Tallinna ringteelt liituda Peterburi tee liiklusvooga linna piiril Nehatu juures.

Ühistranspordile tagame läbipääsu kogu teetööde jooksul. Siiski peavad ka bussireisijad arvestama, et vähemalt esialgu on ummikute tõttu ühiskondlikul transpordil raske sõiduplaanist kinni pida ja bussid liiguvad vabagraafiku alusel. Sarnaselt autojuhtidele peavad ka ühistranspordi kasutajad arvestama suurema ajakuluga.

Teid ja tänavaid ei ole kahjuks võimalik remontida neid vähemalt osaliselt sulgemata. Seega peaksid linlased varuma aega ja kannatust ning saama liiklusprobleemidest aru. Teede remont on ju kõigi meie huvides ning eriti nii ulatuslikus projektis. Probleeme valmistas esialgu ka näiteks Järvevana tee ehitus ja Veerenni tänava otsa sulgemine, kus praeguseks on liiklus päris hästi hajunud. Samuti mäletame Tartu maantee renoveerimist, Vabaduse väljaku rajamist või

kaubamaja rismiku sulgemist jalakäijate tunneli rajamise tõttu. Liiklejad harkasid sujuvat liiklust.

Ülemiste liiklussõlme renoveerimine teeb Tallinna ühe olulisema sõlmpunkti liikluse ohutumaks ja sujuvamaks. Projekt näeb muuhulgas ette Peterburi tee ühendamise tunneli abil Järvevana teega, mis peaks Tartu maanteelt osa koormust maha võtma. Ülemiste rismiku tulevikuga saavad kõik huvilised ka ise 2010. aastal valminud arvutisimulatsiooni abil tutvuda. See on leitav Tallinna kodulehelt ja YouTube'ist, otsinguga “Ülemiste liiklussõlm”.

Ülemiste liiklussõlme valmimistähtaeg on 2013. aasta hiiussügisis. Projekt maksab krooniväärangus kokku pisut üle miljardi, millest suurema osa katab Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfond. Oma järe jäädav pärast seda ootama Russalka ja Haabersti rismikulahendused.

Võimalikud ümbersõidud:

1. Pallasti ja Majaka tänav
2. Suur-Sõjamäe tänav ja J. Smuuli tee
3. Gonsiori tänav ja Laagna tee
4. Tallinna ringtee ja Lagedi tee

Tänase lehe vahelt leiad küsitluse,

millele vastates saad Tallinna Kesklinna Valitsuselt kingiks kaks teatripiletit. Anna märku oma ootustest ning soovidest ja tule teatrisse!

Küsitluses ootame ettepanekuid Kesklinna tunnustajatele. Parima tunnustajale autorit ootab 100-eurone Tallinna Kaubamaja kinkekaart.

Lühidalt

Kesklinn jagab taas parimatele tunnustusahindu

Juba teist aastat annab Tallinna Kesklinna Valitsus välja linnaosa kultuuri-, haridus- ning aasta väljapaistvama saavutuse auhinda, milleks on 2010. aasta 15. mail vanalinna püstitatud Tauno Kangro skulptuuri "Rõõmus korstnapühkija" vähendatud autori-koopiad.

Tunnustusahind "Rõõmus korstnapühkija".

Auhinnakomisjoni, mis otsustab linnaosa tunnustusahindade saajad, kuuluvad Kesklinna vanem Mihhail Korb, Kesklinna Halduskogu esimees Maimu Berg, Tallinna heerold Jüri Kuuskema, NUKU direktor Meelis Pai ja MTÜ Uue Maailma Selts juhatase liige Rein Ruutsoo.

Kultuuriauhind omistatakse isikule või isikute grupile või juriidilisele isikule viljaka kunstiloomingu või linnaosa kultuurielu rikastamise eest.

Haridusauhind omistatakse isikule või isikute grupile või juriidilisele isikule märkimisväärse panuse eest Kesklinna hariduselu edendamiseks.

Aasta väljapaistvama teo auhind omistatakse isikule või isikute grupile või juriidilisele isikule, kes on algatanud heategevuslikke, kultuurilisi ja ühiskondlikke projekte või kelle tegevus on edendanud linnaosa elanike ühiskondlikku mõtlemist ning elujärge või kes mõnel muul moel on lisanud linnaosa arengusse innovatiivsust ning avanud uusi horisonte.

Aasta 2010 väljapaistvama teo auhinna laureaadiks oli Meelis Pai NUKU muuseumi kui innovaatilise muuseumikunstikeskuse rajamise eest. Haridusauhinna pälvis Gustav Adolphi Gümnaasiumi direktor Hendrik Agur kooli arendamise ja usaldusliku õhkkonna loomise eest õpilaste ja pedagoogide vahel. Kultuuriauhind läks Etnolaada idee autorile Jevgenia Haponenile ja korraldajale MTÜ Eestimaa Rahvaste Ühenduse Tallinna kultuurielu uute traditsioonidega rikastamise eest.

Äramärkimist leidsid möödunud konkursil veel MTÜ Crescendo, MTÜ Uue Maailma Selts, MTÜ Ukraina Kultuurikeskus, Kesklinna lasteadeade juhatajate näitetrupp "Märka ja aita" ning mitmete sotsiaalkeskuse taidlusringide juhendaja Vaike Sarn.

2011. aasta väljapaistvamaid saavutusi ootavad tunnustamist. Selleks, et tunnustusahinnale kandideeriksid väarikaimad nominendid, ootame auhinnakandidaatide osas 10. detsembrini kõigi kesklinlaste ettepanekuid. Ettepanekud saate edastada kirjalikult aadressil Tallinna Kesklinna Valitsus, Nunne 18, 15058 Tallinn või e-posti aadressil kesklinn@tallinnlv.ee.

Tunnustusahindade laureaadid kuulutatakse välja 2012. aasta jaanuaris Tallinna Raekojas toimival pidulikult koosviibimisel.

Botaanikaaed juubeldab

Botaanikaia palmimaja.

Karmen Kahr

Tallinna Botaanikaia direktor

Kesklinnast kõigest 15 minuti kaugusel asuval Tallinna Botaanikaial täitub 1. detsembril 50. tegutsemisaasta. Pool sajandi jooksul on jõutud Balti mere regiooni botaanikaedade seas üheks moodsaimeks.

Üsna heitliku minevikuga teadus- ja haridusasutusest on saanud lisaks ka moodne külastuskeskus, mis võimaldab läbida kogu maailma vaid mõnetunnise jalutuskäiguga. Eesti ühe esimese maastikuarhitekti Aleksander Niine loodud dendropark ning tänaseks täielikult uuenatud troopilised ja subtroopilised kasvuhooned on üks meelispaiku nii linlastele kui ka turistile.

Botaanikaia näol on tegemist Eestis haruldase nähtusega, olles ainus teadusasutus, mis kuulub kohalikule omavalitsusele. Omal ajal Teaduste Akadeemia alt "päästetud" botaanikaed on näinud vaeva teadustöö elushoidmisega selle rahastamise iseärasustest tulenevalt, kuid on täna siiski vitaalne ning lootustandva tulevikuga. Tallinna Botaanikaia teadurid on viimasel aastal uurinud ohustatud sõnajalaliike nii Eestis kui ka Ha-

vai saarestikus ja sammuna edasi algasid ettevalmistused kunstlike kasvukohtade rajamiseks ka botaanikaia territooriumile. Tulemuseks on laboris paljudamisolevad kuus liiki üleilmselt ohustatud sõnajalg.

Teadustöö kõrval üha enam arenev ja uuenev looduskool on võitnud paljude Tallinna koolilaste südamed. Õppekavakohastest programmides võtab osa tuhandeid lapsi aastas, sest kes ei sooviks õppida kliimavõtmeid või mullakoostist looduses ise katsetades ja silmaga õpitut nähes ka kinnistades.

Paistame üha enam silma ka külastus- ja konverentsikeskuse. Paarikümne hektari suurune dendropark ja kolm eksootsioonikasvuhoonet pakuvad meie külalistele suurepärase läbilõige maailma kliimavõtmetest ja taimestikust. Pea iga kuu toimuvad näitused aitavad kaasa looduse paremaks mõistmiseks ja annavad näpunäiteid sellega iseseisvaks sõbrustamiseks. Sellel aastal juba neljakümne kolmel tuhandel korral meie juurde jõudnud külastaja on näidanud, et soovib loodusega suuremaks sõbraks saada ning et meie aednikud ja metoodikud teevad neile ilu luues ja nõu andes küllatuleku eriti meeldivaks.

Linna võim ja asumi vaim

Mihkel Uus

Kadrioru Selts

Kadrioru pargi rajamise algusajaks peetakse aastat 1718. Parki on imetlenud sellest ajast alates ilmselt paljud tällinlased ning linna külalised. Pole aga kindel, kui paljud neist on enda jaoks avastanud seda ümbritseva Kadrioru asumit võlu.

Olles julgustatud Uue Maailma Seltsi tegemistest, asutasid entusiastlikud ja kodukandist hoolivad asumielanikud 2010. aasta märtsis Kadrioru Seltsi. Kokku tuldi mõtetega muuta Kadriorg paremaks kodukohaks nii, et naaber ei oleks võõras ning et kohalikul kogukonnal oleks ühine hääletoru Kadriorgu puudutavates küsimustes.

Kadrioru elanike mured ja soovid on sarnased teiste linnasumitega – heakord, turvalisus, liikluskorraldus, huvitegevus ja kodukandi areng. Seltsi poolt korraldatud avalikel aruteludel on nende murede lahendamisele saanud kaasa rääkida iga Kadrioru elanik. Samuti on Selts kujunenud kanaliks linnavõimuga suhtlemiseks – kohtumisi on peetud nii MUPO, linnaosa juhtide kui ka poliitsei esindajatega. Kadrioru Selts on osalenud ettepanekutega Tallinna Kesklinna Arengukavas 2011–2015, koostanud elanike arvamusi detail-

Külastajale mõeldes oleme liikunud ajaga kaasa ja loonud uue kodulehe www.botaanikaed.ee. Online-broneerimine, öiekalender parajasti õitsevate taimedega ning kasulik nipid kodus taimedega toimetulemiseks on vaid näputäis uue kodulehe võlud.

Et tänada kõiki neid, kes meie edusammude juures aidanud on ja meie juurde ikka ja jälle tee leiavad, tähistame vääriliselt oma viiekümne aastapäeva. Kutsume linlast 3. detsembril toimuvale tegevusi täis perepäevale ja 8. detsembril Tallinna keskkonnaseisundit ja selle muutusi kajastavale konverentsile ning loomulikult olete oodatud igal ajal nautima troopilist kliimat kasvuhoonetes ja hingama värsket õhku meie dendropargis.

Kohtumiseni botaanikaaias!

**Tallinna Botaanikaia toimub
50. aastapäeva puhul
4. detsembril 2011
AVATUD USTE PÄEV ENDISTELE
TÖÖTAJATELE**

Vajalik eelregistreerimine
tel 606 2666 (k 11.00–16.00) või
e-post aed@botaanikaed.ee

majauksega, vaid kodutunne hõlmab kogu asumit. On väga vahva kohata tänaval tuttavaid inimesi, tunda oma kodukanti ning muuta seda paremaks. On üllatav, et Kadriorus elab sama palju elanikke kui näiteks Kiili vallas või Paldiski linnas. Seega moodustab Kadriorg küllalt suure, kuid siiski väga omanäolise üksuse Tallinnast. Ka suures linnas elame me siiski kõik koos – nii elanikel kui ka linnavõimul on võimalus koostööd parandada. Aktiivsed kogukonnaliikumised ja kodukandi eest hoolijad oskavad esile tuua probleeme ning pakuvad välja lahendusi, mille arutada võtmine ja ära tegemine on sageli lihtsam kui eemaletõrjumine – loodame täis usku ja ootust, et uus linnaosa vanem on piisavalt julge ja tark oma elu lihtsamaks tegema ja elanikke endale appi kutsuma. ■

**Kadrioru Selts on loomas
KOHALIKKU HÄÄLEKANDJAT,**
mis toob Kadrioru, Raua, Torupilli ja Oru asumite elanikeni infot piirkonna olulistest sündmustest. Vaata www.kadrioruselts.ee, jälgi meie tegevusi ja registreeri ennast infokirja saajate hulka!

Lühidalt

Kadriorgu planeeritakse äri- ja vabaajakeskust

Tallinna Kesklinna Halduskogu kooskõlastas Nafta tn 1/ Petrooleumi tn 6 kinnistu, Petrooleumi tn 8 kinnistu, Bensiini tn 9 kinnistu, Bensiini tn 9a kinnistu ja lähiala detailplaneeringu.

Visioon Kadrioru keskusest.

Tegemist on Petrooleumi ja Bensiini tänava ning perspektiivse Reidi tee vahelisel alal oleva endise Tallinna Naftabaasi territooriumiga.

Kesklinna vanema Mihhail Korbi sõnul on Kadrioru elanikud ammu oodanud asumikeskse kaubanduskeskuse rajamist, milleks halduskogus heakskiidu saanud planeering võimaluse annab. "Kadriorgu teenindanud väiksemad poed on aja jooksul suletud ning hetkel valitseb olukord, kus igapäevaste ostude tegemiseks tuleb Kadrioru elanikul sõita Viru või Solarise keskustesse, Torupilli Selverisse või Sikupilli keskusesse. Uue planeeringu elluviimine lõpetaks taolise ebaloomuliku olukorra ning Kadriorg saaks taas asumikeskse kaupluse. Vähem oluline pole ka vabaajaveetmise võimaluste loomine, millest Kadrioru elanikud on seni sootuks ilma jäetud," kirjeldas linnaosa vanem planeeringu vajalikkust.

Planeeritud kuni nelja maapealse ja kahe maa-aluse korrusega ärihoonesse on kavatsuse projekterida ruumid erinevatele poodidele, hüpermarketile, toitlustus- ja meelelahutuskohtadele nagu suur kino, mängusaalid, spaa, treeningusaalid jne. Keskusesse tuleb ka meditsiinipunkt. Hoone südamesse tuleb kogunemiste ja ürituste läbiviimise kohana kaetud aatrium. Külastajatele on planeeritud 980 parkimiskohta. Ärihoone kõrvale ehitatakse kaks kuni 5 maapealse korrusega 26 korteriga elamut.

Juurdepääsude tagamiseks nähakse ette pikendada Petrooleumi tänavat ja Tuukri tänavat. Täiendavad pääsud tulevad perspektiivselt Reidi teelt ja Pikksilma tänavalt.

Planeeritud hoonestuse eskiisi autor on Pekka Helin Soome arhitektuurbüroost Helin & Co Architects, detailplaneeringu taotleja SRV Kinnisvara Aktsiaselts ja koostaja KProjekt Aktsiaselts.

Korterühistutele

Tallinna Kesklinna Valitsuse haldusala korteriühistute ümarlaud toimub kolmapäeval, 14. detsembril kell 17.30
Tallinna Kesklinna Valitsuse saalis, Nunne tn 18.

Ümarlaua teemaks on võlgnevuse sissenõudmine ja elamu kindlustamine. Osalemise palume teada anda Liivi Kibuspuule e-posti aadressil liivi.kibuspuu@tallinnlv.ee hiljemalt 13. detsembriks.

Sotsiaalkeskuse üritused detsembris

E 5. detsembril kell 13.30 VESTLUSRING. Kesklinna valitsuse terviseendandaja Kaisa Kask räägib oma tööst ja kuulab Teie soove, etepanekuid ja vajadusi tervise edendamise ja hoidmise küsimustes.

K 7. detsember kell 11.00 JÕULUNÄITUSLAAT. Kesklinna Sotsiaalkeskuse klaasimaali- ja käsitööring eksponeerivad oma töid. Soovijatel on võimalik väljapandud esmeid osta.

R 9. detsembril kell 14.00 EKSKURSION STENBOCKI MAJJA. Palume soovijatel end registreerida valvelauas või tel 646 6123.

T 13. detsember kell 13.00 PIDULIK JÕULULÕUNA (kutsetega). Kutsed väljastab Tallinna Kesklinna Sotsiaalhoolekande osakond (Pärnu mnt 9).

N 15. detsember kell 13.00 PIDULIK JÕULULÕUNA (kutsetega). Kutsed väljastab Tallinna Kesklinna Sotsiaalhoolekande osakond (Pärnu mnt 9).

R 16. detsember kell 15.00 JÕULUKONTSERT HOPNERI MAJAS (Raekoja plats 18). Esinevad Elviira Maasalu laululapsed ja tütarlastekoor Nore, Tallinna Muusikakooli noored muusikud, Liivabänd vokaalgrupp, segakoor Videvik (dirigent Vaike Sarn) jt.

E 19. detsember kell 16.00 HUVIRINGIDE JÕULUPIDU. Registreerimine valvelauas kuni 14.12. Osavõtumaks 1 €.

N 22. detsember kell 13.00 PIDULIK JÕULULÕUNA KESKLINNA SOTSIAALKESKUSE KÜLASTAJATELE. Osavõtumaks 1.30 €. Registreerimine valvelauas kuni 16.12.

Seoses jõuluüritustega ei toimu kohapeal toitlustamist 13. ja 15. detsembril. Kepikõnd igal teisipäeval kell 11.00. Kepid kohapeal. Kogunemine sotsiaalkeskuse juures. Kolmapäeviti kell 13.00–15.00 Kesklinna Pensionäride Ühenduse esinase pr M. Sume vastuvõtt. Neljapäeviti toimub kella 11.30–14.30 meditsiiniline nõustamine ja vererõhu mõõtmine. Iga kuu esimesel neljapäeval kell 14.00 toimuvad Eesti Rindemeeste Klubi koosviibimised. Samuti toimuvad iga kuu teisel ja neljandal esmaspäeval kell 14.30 Soomepoiste Leskede Klubi koosviibimised. Lisaks tegutsevad mitmed ringid, kursused ja ansamblid. Tööd jätkab ja uusi hoolealuseid ootab ka eakate päevahoid.

AVATUD: E-R kell 9–17
ADDRESS: Liivalaia 32 (sissepääs maja sisehoovist)

INFO TELEFONIDEL 646 6123.
E-POST: info@kesotskeskus.ee
KODULEHEKÜLG: www.kesotskeskus.ee

Õnnelik lõpp

2011. aasta Euroopa kultuuripealinna programm saab väärrika lõpu 22. detsembril. Põnevaid avastusi jagub hommikust alates, sest kümme muuseumi avab oma ukseid täiesti tasuta. Võtke osa ka kõige pisematele mõeldud töötubadest, tutvuge piparkoogikunstiga ning kuulake kontserite ja mereäärseid lugusid.

22. detsembril linnas ja mere ääres 10–18 tasuta avatud linna muuseumid ja NUKU muuseum 10–19 jõuluturg / Raekoja plats 12–18 "PiparkoogiMaania: ajamasin" / disaini- ja arhitektuurigalerii (Pärnu mnt 6) 18–20 jutuõhtu "Kuulame mereäärseid lugusid" / Tallinna Kunstihoone galerii

19–20 kontserdid ja jumalateenistused vanalinna kirikutes

19.30–21.00 "60 sekundit üksindust aastal Null" / Tallinna Sadama kruuisiala

20.11–20.30 Margo Kõlari "Tornikellade laul" ja videoprojektsioon / Vabaduse väljak

20.30–21.15 Künnameri ja kontsert "Hetkes olemise ilu" / Vabaduse väljak

22–04.00 Club 2011 / Kultuurikatel

Kogu päeva on avatud Stanislav Moshkovi fotonäitus "Null igavat päeva"

Vabaduse väljaku tunneli Eksperimentaalgaleriis ja mereäärsel kultuurikilomeetriel.

Info: www.tallinn2011.ee.

Tasuta kontserdid jõulukuul kesklinna kirikutes

TALLINNA JAANI KIRIK (Vabaduse väljak 1)

2.12 k 19 Urmas Sisask. Jõuluratuorium. Tallinna Püha Vaimu koguduse kammerkoor Crede

24.12 k 15 Jõulukontsert. Koguduse kammerkoor

24.12 k 17.15 Jõulukontsert. ETV Kontsertkoor

Igal kolmapäeval kl 13.30 hardushetk-kontsertmõttisklus

OLEVISTE KIRIK (Lai 50)

4.12 k 17 Advendikontsert

24.12 k 16.30 Jõulumuusika

25.12 k 18 1. jõulupüha kontsert

TALLINNA PÜHA VAIMU KOGUDUS (Pühavaimu 2)

13.12 k 18 Vanalinna Muusikamaja lastekoor, VHK õpetajate ja lastevanemate segakoor, VHK vanamuusikaansambel

15.12 k 17 Inglisekeelne adventi- ja jõululaulude laulmine

17.12 k 17 Tallinna Rotary Klubi segakoor ja TTÜ Tallinna Kolledzi kammerkoor AKTIVA.

Kaastegev Ivo Linna

24.12 k 16.30 Jõulumuusika

Igal esmaspäeval k 18.00 muusikatund

ROOTSI-MIHKLI KIRIK (Rüütli 9)

3.12 k 12 Koorikontsert. Laulavad Meriko ja Carmina koor

3.12 k 14 Koorikontsert. Laulakoor Vanaemad

13.12 k 18. Luciapäeva kontsert

17.12 k 12 Tallinna Ülikooli Naiskoori jõulukontsert

17.12 k 15 "Ilusamad jõululaulud" – Soome jõulukontsert

17.12 k 19 TTÜ Akadeemilise Naiskoori jõulukontsert

19.12 k 18 Eesti Panga kammerkoori ja segakoori Tuljak jõulukontsert

20.12 k 19 Teaduste Akadeemia Naiskoori ja Meeskoori jõulukontsert

22.12 k 19 "Jäaorel" (orel Ulla Krigul ja ansambel Jäääär)

24.12 k 15 Jõuluhardushetk (Soome)

TALLINNA PIISKOPLIK TOOMKIRIK (Toom-Kooli 6)

11.12 k 13 koorikontsert. Naiskoor Vanaemad

24.12 k 16 jõulumuusika kontsert. Kadri Ploompuu (orel), toomkoguduse koor Laudate Domini

25.12 k 17 Kaunimad jõululaulud

Igal laupäeval k 12 orelipooltund

Palju õnne!

Kesklinna valitsus õnnitleb eakaid sünnipäevalapsi

Anatoli Romanenko	1.11.1918
Veera Kantijevskaja	1.11.1920
Valdine Rõbnikova	4.11.1920
Anastasia Pomm	4.11.1919
Salme Hiimäe	5.11.1920
Gatia Magdejeva	5.11.1919
Saara Vilbok	7.11.1919
Aliise Aru	7.11.1918
Alli Ojalo	8.11.1918
Salme-Aliise Karner	12.11.1921
Mary Soomet	12.11.1921
Asta Kivita	12.11.1917
Heino Kruuse	12.11.1920
Riselda Moissejeva	13.11.1919
Aino Tampere	13.11.1917
Marta Kiviselg	15.11.1921
Hilja Nõmmik	16.11.1917
Ekaterina Verešagina	19.11.1921
Liidia Petrova	20.11.1916
Richard Pawo	20.11.1918
Leida-Julida Leedo	21.11.1911
Petr Esikov	22.11.1913
Anatoli Fefelov	22.11.1918
Ganna Tihomirova	25.11.1920
Eha-Elisabeth Jõessar	25.11.1913
Linda Lausvee	25.11.1914
Erna Arendi	28.11.1920
Aleksander Roog	29.11.1914
Erna Liin	30.11.1920

Postimees

TALLINK

LENNUPARTNER < ESTONIAN AIR

Kultuur kutsub

2011
TALLINN

EUROOPA KULTUURIPALINNA

Tallinna Jõuluturg

RAEKOJA PLATSIL

Avatud iga päev kl 10–19

26.11.2011 - 8.01.2012

KULTUURIPROGRAMM REEDETI ALGUSEGA KL 17 JA NÄDALAVAHE TUSEL ALGUSEGA KL 12

ADVENDIKÜÜNALDE SÜÜTAMINE • PÕHJAPÕDRAD • JÕULUROAD SOOJAD JOOGID • KINGITUSED • SUVENIIRID • JÕULUEHTED

TULGE KOGU PEREGA, JÕULUVANA OOTAB TEID!

Kuuma glögi pakutakse kuni kella 23ni!

www.christmasmarket.ee | facebook.com/jouluturg

www.tallinn2011.ee

Laste fond
Tartu Ülikooli Kliinikum

PÄRIS ELUS RAVI NII LIHTSALT EI KÄI

Raskete haiguste ravi on keeruline ja kallis. Seetõttu on iga laste raviks minev euro oluline. Püsiannetajana aitad Tartu Ülikooli Kliinikumi haigeid lapsi. www.lastefond.ee

Kes on pildil?

facebook.com/ajakiriyks

Jüri Gerretz 70

Eesti Kontsert

K 7. detsember kell 19 Estonia kontserdisaal

**Maestro õpilaste kummardus
õpetaja juubelil**

Dirigent ja viiulisolist

Sakari Oramo

Uus Tallinna Trio • Tallinna Kammerorkester
Suur sünnipäevaorkester

Arvo Leibur, Harry Traksmann, Robert Traksmann,
Leho Ugandi, Kristel Eeroja-Põldoja,
Terje Raidmets, Maano Männi, Henno Soode,
Marko Ylönen, Timo Holopainen jt

koostöös Tallinna Filharmooniaga

www.concert.ee

Meie oleme Sinu kesklinna piirkonna kinnisvaramaaklerid!

Margit Sild

konsultant
+372 515 0069
margit.sild@uusmaa.ee

Uuve Mast

nooremaakler
+372 508 8957
uuve.mast@uusmaa.ee

Kaija Kullat

nooremaakler
+372 515 2945
kaija.kullat@uusmaa.ee

Heiti Karafin

Tel 677 7330

Mob 507 1031

heiti.karafin@remax.ee

Ruslan Gulida

Tel 684 0065

Mob 581 89870

ruslan.gulida@remax.ee

Objektide müügil kasutame Venemaa
koostööpartnerite kinnisvaraportaale.
Teenindame kliente Venemaalt

TIPOLIIN
KINNISVARABÜROO
VELJO TARVIS
tel. 5647 1516,
tel. 657 6301
veljo@tipoliin.ee
www.tipoliin.ee

**OSTAME - MÜÜME
- ÜÜRIME
TEIE KINNISVARA**

- Kiire ja korrektnete vormistamine.
- 15 a. töökogemus.
- **Konsultatsioon tasuta!**

VEO- ja KOLIMISTEENUS

Teenindame 7 päeva nädalas

TROIKA
VENE RESTORAN JA
TRAHTER

Kultuuripelmeen 2011

ушанка
šakšlki
fur hat

водка
vodka

гармошка
karmoska
accordion

балалайка
balalaika
balalaika

икра
kaviar
caviar

матрешка
matroška
matroška

подсолнух
päevallill
sunflower

баранки
baranekid
barankas

берёза
kask
birch

медведь
kuru
bear

Tallinn, Raekoja plats 15 / tel 627 6245 / www.troika.ee

12
**NÄDALAGA
VORMI**

[TREENINGPÄEVIK]

Kõik trenniks vajalik*

*Küsi uut treeningpäevikut raamatupoest.

üks